

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Цифрова економіка
ОНП «ЕКОНОМІКА»**

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ВК-11	Цифрова економіка	Вибіркова навчальна дисципліна	Третій (освітньо-науковий)	2	3	3	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний та інші відповідно до навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: формування системного розуміння закономірностей функціонування цифрової економіки, особливостей її просторової організації, ролі цифрових платформ, інноваційних бізнес-моделей, механізмів державного регулювання та стратегій цифрового розвитку на національному й регіональному рівнях, з урахуванням європейських інтеграційних процесів.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК04.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК05.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01.	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.
СК05.	Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01.	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.
---------	---

ПРН 02.	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
ПРН 03.	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.
ПРН 05.	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
ПРН 08.	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
ПРН 09.	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у наукових дискусіях на семінарських заняттях, питання для поточного контролю, тести, питання для підсумкового контролю, оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Теоретичні засади та еволюція цифрової економіки

Суть поняття «цифрова економіка». Етапи цифрової трансформації суспільства. Індустрія 4.0 та 5.0. Цифрові активи, дані як економічний ресурс. Вплив цифровізації на структуру національної економіки.

Тема 2. Цифрові трансформації. Просторова організація цифрової економіки

Зміст і структура основних форм просторової організації цифрової економіки. Цифрові екосистеми, технопарки, хаби, інноваційні кластери. Цифрова нерівність регіонів. Формування цифрових агломерацій.

Тема 3. Бізнес-модель як елемент цифрової економіки: діяльність та трансформація

Електронна комерція, фінтех, GovTech, цифрові послуги. Платформені бізнес-моделі. Гіг-економіка. Трансформація ринку праці. Нові компетентності та цифрові навички.

Тема 4. Нові технології, що визначають цифрову трансформацію

Сутність і класифікація цифрових технологічних платформ (ЦТП). Ефект мережевої взаємодії. Переваги, недоліки та ризики ЦТП для економічного розвитку країни, регіону та міста. Зарубіжний досвід розвитку платформених екосистем.

Тема 5. Оцінювання розвитку цифрової економіки та міжнародні індекси

Перехід статистичного супроводу діяльності цифрової економіки на міжнародні стандарти. Індекс цифрової економіки та суспільства (DESI). Індекс готовності до цифрового бізнесу. Інтеграція до Єдиного цифрового ринку ЄС. Порівняльний аналіз позицій України.

Тема 6. Шерінгова економіка та цифрові сервіси спільного користування

Сутність шерінгової економіки. Кар-шерінг, коворкінг, краудфандинг. Переваги та ризики імплементації шерінгових моделей в Україні. Регуляторні виклики та вплив на зайнятість.

Тема 7. Кластери у стратегії економічного розвитку (кластери міст)

Кластерний підхід у цифровій економіці. Міські цифрові кластери як осередки інноваційного розвитку. Смарт-сіті як інтеграційна модель цифрового кластера. Роль кластерів у підвищенні конкурентоспроможності регіонів. Синергія бізнесу, науки та влади.

Тема 8. Децентралізація сільських територій через державно-приватне партнерство

Цифровізація сільських територій. Роль державно-приватного партнерства у розвитку цифрової інфраструктури. Смарт-села та цифрові сервіси для громад. Залучення інвестицій у розвиток телекомунікацій та е-урядування.

Тема 9. Механізм державного регулювання цифрової економіки

Правові та інституційні засади цифрової трансформації. Кібербезпека та захист персональних даних. Податкова політика у цифровому середовищі. Антимонопольне регулювання цифрових ринків. Баланс між інноваціями та регуляторними обмеженнями.

Тема 10. Штучний інтелект як складова цифрового інформаційного простору

Національні програми цифровізації. Цифрова трансформація державного управління. Інтеграція до європейського цифрового простору. Розвиток людського капіталу та цифрових компетентностей. Перспективи розвитку цифрової економіки України.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

Методи оцінювання:

Для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо;

Для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

Засоби діагностики результатів навчання:

Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.

Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Antoniuk N.A., Skyba H., Fedyk M., Zhukova Y. and Harkava V. *Clusters in the Strategy of*

Economic Development/ (Clusters of Cities) volume 21.2023, 599-608, available at: <https://refpress.org/ref-vol21-a62/> (Scopus)

2. Antoniuk N.A., Perkhach O., Bochko O. Decentralization of Rural Areas Through Publicprivate Partnership/ Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development, Vol. 21, Issue 1, 2021, pp 55-64 (Web of Scienc)

3. Antoniuk N.A., Bochko O., Kulczycka J. Circular economy in Ukraine – A chance for transformation in industry and service. Publishing House MEERI PAS, Krakow, 2024 ISBN 978-83-67606-39-4, e-ISBN 978-83-67606-40-0, <https://doi.org/10.33223/cireconukr/124>

4. Реслер, М., Лінтур, І., & Цигак, О. (2024). Цифрова економіка: виклики та можливості. Економіка та суспільство, (64). <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4335>

5. Жекало, Г. І. (2019). Цифрова економіка України: проблеми та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, (26 (1)), 56-60. <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/14615>

6. Кравчук, Н. О., Римар, О. Г., & Бортнік, Н. В. (2022). Цифрова економіка як один із напрямів розвитку повоєнної економіки України. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління, 21(3 (52)), 155-169. <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/275799>

Інформація про викладача: *Антонюк Наталія Анатоліївна*, доктор економічних наук, професор.

Гарант освітньої програми:

Єрохін Сергій Аркадійович,
доктор економічних наук, професор

